



Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (drugo vijeće)

9. ožujka 2017.^{1*}

„Zahtjev za prethodnu odluku – Osobni podaci – Zaštita pojedinaca u vezi s obradom tih podataka – Direktiva 95/46/EZ – Članak 6. stavak 1. točka (e) – Podaci koji se objavljuju u registru trgovačkih društava – Prva direktiva 68/151/EEZ – Članak 3. – Prestanak predmetnog društva – Ograničenje pristupa tim podacima trećima“

U predmetu C-398/15,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Corte suprema di cassazione (Kasacijski sud, Italija), odlukom od 21. svibnja 2015., koju je Sud zaprimio 23. srpnja 2015., u postupku

Camera di Commercio, Industria, Artigianato e Agricoltura di Lecce

protiv

Salvatorea Mannija

SUD (drugo vijeće),

u sastavu: M. Ilesič (izvjestitelj), predsjednik vijeća, A. Prechal, A. Rosas, C. Toader i E. Jarašiūnas, suci,
nezavisni odvjetnik: Y. Bot,

tajnik: I. Illéssy, administrator,

uzimajući u obzir pisani postupak i nakon rasprave održane 15. lipnja 2016.,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

- za Cameru di Commercio, Industria, Artigianato e Agricoltura di Lecce, L. Caprioli, *avvocato*,
- za talijansku vladu, G. Palmieri, u svojstvu agenta, uz asistenciju E. De Bonisa i P. Grassa, *avvocati dello Stato*,
- za češku vladu, M. Smolek i J. Vlácil, u svojstvu agenata,
- za njemačku vladu, T. Henze i J. Möller, u svojstvu agenata,
- za Irsku, E. Creedon, J. Quaney i A. Joyce, u svojstvu agenata, uz asistenciju A. Carroll, *barrister*,
- za poljsku vladu, B. Majczyna, u svojstvu agenta,

¹ — Jezik postupka: talijanski

- za portugalsku vladu, L. Inez Fernandes, M. Figueiredo i C. Vieira Guerra, u svojstvu agenata,
- za Europsku komisiju, P. Costa de Oliveira, D. Nardi i H. Støvlbæk, u svojstvu agenata,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 8. rujna 2016.,

donosi sljedeću

Presudu

- 1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 3. Prve direktive Vijeća 68/151/EEZ od 9. ožujka 1968. o usklađivanju zaštitnih mjera koje su radi zaštite interesa njihovih članova i drugih predviđene u državama članicama za društva u smislu članka 58. stavka 2. Ugovora, a s ciljem izjednačavanja takvih zaštitnih mjera u čitavoj Zajednici [neslužbeni prijevod] (SL 1968., L 65, str. 8.), kako je izmijenjena Direktivom 2003/58/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 15. srpnja 2003. (SL 2003., L 221, str. 13.; u daljnjem tekstu: Direktiva 68/151), kao i članka 6. stavka 1. točke (e) Direktive 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 24. listopada 1995. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom protoku takvih podataka (SL 1995., L 281, str. 31.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 13., svezak 7., str. 88.).
- 2 Zahtjev je upućen u okviru spora između Camere di Commercio, Industria, Artigianato e Agricoltura di Lecce (Trgovačka, industrijska, obrtnička i poljoprivredna komora Leccea, Italija; u daljnjem tekstu: Trgovačka komora Leccea) i Salvatorea Mannija u vezi s njezinim odbijanjem brisanja nekih osobnih podataka o S. Manniju iz registra trgovačkih društava.

Pravni okvir

Pravo Unije

Direktiva 68/151

- 3 Kao što se navodi u uvodnoj izjavi 3. Direktive 2003/58, njezina je svrha osuvremeniti Direktivu 68/151 na način da se „olakša[...] i ubrza [...] pristup[...] informacijama o društvu zainteresiranim stranama, [...] i značajno pojednostav[e] [...] formalnosti za objavljivanje, koje su propisane za trgovačka društva”.
- 4 Uvodne izjave Direktive 68/151 glase:

„budući da je usklađivanje predviđeno člankom 54. stavkom 3. točkom (g) [Ugovora o EEZ-u] i općim programom za ukidanje ograničenja slobode poslovnog nastana hitno, osobito u pogledu dioničkih društava i društava s ograničenom odgovornošću jer se djelatnosti tih društava često protežu izvan granica nacionalnog područja;

budući da usklađivanje nacionalnih odredaba koje se odnose na objavljivanje, važenje obveza tih društava i ništavost tih društava od posebne je važnosti, posebno za zaštitu interesa trećih;

budući da, u tim područjima, za ta društva treba istovremeno donijeti odredbe Zajednice jer kao jamstvo trećima služi samo njihova imovina;

budući da bi osnovni dokumenti trgovačkog društva trebali biti objavljeni kako bi treće strane mogle provjeriti njihove sadržaje i druge informacije koje se odnose na trgovačko društvo, posebno pojedinosti o osobama koje su ovlaštene obvezati trgovačko društvo;

budući da bi se zaštita trećih trebala osigurati odredbama koje u najvećoj mogućoj mjeri ograničavaju razloge zbog kojih obveze preuzete u ime trgovačkog društva nisu važeće;

budući da, kako bi se osigurala pravna sigurnost vezano uz odnose između trgovačkog društva i trećih, a također između članova, nužno je ograničiti slučajeve u kojima može doći do ništavosti, ograničiti retroaktivne učinke proglašenja ništavosti te odrediti kratki rok u kojem treće strane mogu podnijeti prigovor na bilo koju takvu izjavu". [neslužbeni prijevod]

5 Na temelju članka 1. Direktive 68/151 mjere usklađivanja koje su njome propisane primjenjuju se na odredbe zakona i drugih propisa država članica o oblicima trgovačkih društava navedenih u toj odredbi među kojima je, za Talijansku Republiku, „società a responsabilità limitata” (društvo s ograničenom odgovornošću).

6 Članak 2. te direktive, koji se nalazi u njezinu Odjeljku III., naslovljenom „Objavljivanje”, glasi:

„1. Države članice poduzimaju mjere potrebne za osiguranje obvezne objave od strane trgovačkih društava barem sljedećih dokumenata i pojedinosti:

[...]

(d) imenovanja, prekida rada i pojedinosti o osobama koje kao tijelo sastavljeno u skladu sa zakonom, ili kao članovi nekog takvog tijela:

(i.) ovlaštene su zastupati trgovačko društvo u poslovanju s trećima i u pravnim postupcima;

(ii.) sudjeluju u upravljanju, nadzoru ili kontroli trgovačkog društva;

[...]

(h) prestanka društva;

[...]

(j) imenovanja likvidatora, pojedinosti o njima i ovlastima svakog od njih, osim ako te ovlasti nisu izrazito i isključivo proizašle iz zakona ili statuta trgovačkog društva;

(k) završetka postupka likvidacije i, u državama članicama gdje ispis iz registra povlači pravne posljedice, učinak svakog takvog ispisa iz registra. ” [neslužbeni prijevod]

7 Članak 3. navedene direktive, koji se nalazi u tom istom odjeljku, određuje:

„1. U svakoj državi članici treba otvoriti spis u središnjem registru, trgovačkom registru ili registru trgovačkih društava, za svako društvo koje se u njoj registrira.

2. Svi dokumenti i sve pojedinosti koje se objavljuju na temelju članka 2. umeću se u spis ili unose u registar; predmet unosa u registar mora u svakom slučaju biti vidljiv u spisu.

[...]

3. Preslike svih ili svakog dijela dokumenata ili pojedinosti navedenih u članku 2. moraju biti dostupni na zahtjev. Od 1. siječnja 2007. zahtjevi mogu biti podneseni registru u papirnatom ili elektroničkom obliku kako podnositelj zahtjeva odabere.

Počevši od datuma koji odabere svaka država članica ali koji ne može biti kasniji od 1. siječnja 2007., preslike iz prvog podstavka moraju biti dostupne iz registra u papirnatom ili elektroničkom obliku, kako odabere podnositelj zahtjeva. To se primjenjuje u slučaju svih dokumenata i pojedinosti, bilo da

su evidentirane prije ili nakon odabranog datuma. Međutim, države članice mogu odlučiti da se svi ili pojedine vrste dokumenata i pojedinci koji su predani u registar u papirnatom obliku najkasnije do određenog dana koji ne može biti nakon 31. prosinca 2006., ne mogu dobiti iz registra u elektroničkom obliku ako je prošlo određeno razdoblje između datuma evidentiranja i datuma zahtjeva podnesenog u registar. Takvo određeno razdoblje ne može biti kraće od 10 godina.

[...]” [neslužbeni prijevod]

8 Direktiva 68/151 stavljena je izvan snage i zamijenjena Direktivom 2009/101/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. rujna 2009. o usklađivanju zaštitnih mjera koje, radi zaštite interesa članova i trećih strana, države članice zahtijevaju za trgovačka društva u smislu članka 48. stavka 2. Ugovora, s ciljem izjednačavanja takvih zaštitnih mjera (SL 2009., L 258, str. 11.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 17., svezak 1., str. 275.) koja je zatim izmijenjena Direktivom 2012/17/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. lipnja 2012. (SL 2012., L 156, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 17., svezak 2., str. 244.).

9 Direktivom 2012/17 je u Direktivu 2009/101 unesen članak 7.a koji glasi:

„Obrada osobnih podataka koja se provodi u okviru ove Direktive podliježe odredbama Direktive 95/46 [...]”

10 Međutim, s obzirom na datum nastanka činjenica, na glavni postupak nastavlja se primjenjivati Direktiva 68/151.

Direktiva 95/46

11 Uvodne izjave 10. i 25. Direktive 95/46, koja, u skladu sa svojim člankom 1., ima za cilj zaštitu temeljnih prava i sloboda fizičkih osoba, a posebno prava na privatnost u vezi s obradom osobnih podataka, kao i uklanjanje zapreka slobodnom protoku tih podataka, glase:

„(10) budući da je cilj nacionalnog zakonodavstva u vezi obrade osobnih podataka zaštititi temeljna prava i slobode, posebno pravo na privatnost koje je priznato u članku 8. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda [potpisane u Rimu 4. studenoga 1950.] te u općim načelima prava Zajednice; budući da iz tog razloga usklađivanje tih zakona ne smije dovesti do bilo kakvog smanjenja zaštite koju pružaju, nego naprotiv moraju težiti tome da osiguraju visoku razinu zaštite u Zajednici;

[...]

(25) budući da se načela zaštite s jedne strane moraju odraziti u obvezama koje su preuzele osobe [...] nadležn[e] za obradu, posebno u vezi s kvalitetom podataka, tehničkom sigurnošću, obavješćivanjem nadzornog tijela te okolnostima pod kojima se obrada može provoditi, i s druge strane, pravima koja imaju pojedinci čiji su podaci predmet obrade da ih se izvijesti da je obrada u tijeku, da imaju uvid u podatke, da zatraže ispravak i čak da se usprotive obradi pod nekim okolnostima;”

12 Članak 2. Direktive 95/46 određuje:

„Za potrebe ove Direktive:

- (a) ‚osobni podaci‘ znači bilo koji podaci koji se odnose na utvrđenu fizičku osobu ili fizičku osobu koju se može utvrditi (‚osoba čiji se podaci obrađuju‘); osoba koja se može utvrditi je osoba čiji je identitet moguće utvrditi, izravno ili neizravno, a posebno navođenjem identifikacijskog broja ili jednog ili više činitelja značajnih za njegov fizički, fiziološki, mentalni, gospodarski, kulturni ili socijalni identitet;
- (b) ‚obrada osobnih podataka‘ (‚obrada‘) znači bilo koji postupak ili skup postupaka koji se provode nad osobnim podacima, bilo automatskim putem ili ne, kao što je prikupljanje, snimanje, organiziranje, pohrana, prilagođavanje ili mijenjanje, vraćanje, obavljanje uvida, uporaba, otkrivanje prijenosom i širenjem ili stavljanje na raspolaganje drugim načinom, poravnavanje ili kombiniranje, blokiranje, brisanje ili uništavanje;

[...]

- (d) ‚nadzornik‘ znači fizička ili pravna osoba, javno tijelo, agencija ili bilo koje drugo tijelo koje samo ili zajedno s drugima utvrđuje svrhu i načine obrade osobnih podataka; kada su svrha i načini obrade utvrđeni nacionalnim zakonodavstvom ili pravom Zajednice, nadzornik ili posebna mjerila za njegovo imenovanje mogu se utvrditi nacionalnim zakonodavstvom ili pravom Zajednice;

[...]”

13 Članak 3. te direktive pod nazivom „Područje primjene” propisuje u svojem stavku 1.:

„Ova Direktiva se primjenjuje na osobne podatke koji se u cijelosti ili djelomično obrađuju automatskim putem i na obradu podataka koja nije automatska, a koja čini dio sustava arhiviranja ili će činiti dio sustava arhiviranja.”

14 U poglavlju II. odjeljku I. Direktive 95/46, naslovljenom „Načela koja se odnose na kvalitetu podataka”, članak 6. glasi kako slijedi:

„1. Države članice osiguravaju da su osobni podaci;

- (a) obrađeni pošteno i zakonito;
- (b) prikupljeni s točno utvrđenom, nedvosmislenom i zakonitom namjenom i ne dodatno obrađeni na način koji je nespojiv s tom namjenom. Daljnja obrada podataka u povijesne, statističke ili znanstvene svrhe ne smatra se nespojivom pod uvjetom da ta država članica osigura odgovarajuću zaštitu;
- (c) prikladni, relevantni i da nisu pretjerani u odnosu na svrhu zbog koje se prikupljaju i/ili dalje obrađuju;
- (d) točni i, po potrebi, dopunjeni; potrebno je poduzeti sve odgovarajuće mjere da se podaci koji su netočni ili nepotpuni izbrišu ili isprave, uzimajući u obzir svrhu zbog koje se prikupljaju ili zbog koje se dalje obrađuju;
- (e) čuvani u obliku koji omogućava identifikaciju osoba čiji se podaci obrađuju samo tijekom razdoblja potrebnog u svrhe zbog kojih se podaci prikupljaju ili zbog kojih se dalje obrađuju. Države članice dužne su predvidjeti odgovarajuću zaštitu za pohranu osobnih podataka za duža razdoblja ili za povijesnu, statističku ili znanstvenu uporabu.

2. Nadzornik mora osigurati postupanje u skladu sa stavkom 1. ovog članka.”

15 U poglavlju II. odjeljku II. Direktive 95/46, naslovljenom „Mjerila za zakonitost obrade podataka”, članak 7. propisuje:

„Države članice osiguravaju da se osobni podaci mogu obrađivati jedino ako:

[...]

(c) je obrada potrebna za sukladnost sa zakonskom obvezom kojoj nadzornik podliježe

ili

[...]

(e) je obrada potrebna za izvršavanje zadatka koji se provodi zbog javnog interesa ili pri izvršavanju javne ovlasti koju ima nadzornik ili treća stranka kojoj se podaci otkrivaju;

ili

(f) je obrada potrebna u svrhe zakonitog interesa kojeg ima nadzornik ili treća stranka ili stranke kojima se podaci otkrivaju, osim kada su ti podaci podređeni interesu za temeljna prava i slobode osobe čiji se podaci obrađuju koja zahtijeva zaštitu na temelju članka 1. stavka 1. ove Direktive.”

16 Članak 12. iste direktive, naslovljen „Pravo na pristup”, predviđa:

„Države članice osiguravaju da svaka osoba čiji se podaci obrađuju ima pravo dobiti od nadzornika:

[...]

(b) prema potrebi, ispravak, brisanje ili blokiranje podataka čija obrada nije u skladu s ovom Direktivom, posebno zbog nepotpunih ili netočnih podataka;

[...]”

17 Članak 14. Direktive 95/46, naslovljen „Pravo osobe čiji se podaci obrađuju na prigovor”, propisuje:

„Države članice odobravaju osobi čiji se podaci obrađuju pravo:

(a) barem u slučajevima iz članka 7. stavaka (e) i (f) ove Direktive, da prigovori u bilo kojem trenutku zbog jakih i zakonitih razloga u vezi njezine određene situacije na obradu podataka koji se odnose na nju, osim kada je drugačije propisano nacionalnim zakonodavstvom. Ako je prigovor osnovan, obrada koju je započeo nadzornik ne smije više obuhvaćati te podatke;

[...]”

18 Članak 28. Direktive 95/46 predviđa uspostavu od strane država članica nadzornog tijela odgovornog za nadzor primjene odredbi donesenih u skladu s tom direktivom.

Talijansko pravo

- 19 Članak 2188. codice civilea (Građanski zakonik) propisuje:

„Uspostavlja se registar trgovačkih društava radi izvršavanja upisa propisanih zakonom.

Registar vodi ured registra trgovačkih društava pod nadzorom suca kojeg je za to ovlastio predsjednik suda.

Registar je javan.”

- 20 Članak 8. stavci 1. i 2. legge n. 580 – Riordinamento delle camere di commercio, industria, artigianato e agricoltura (Zakon br. 580 o preustroju trgovačkih, industrijskih, obrtničkih i poljoprivrednih komora) od 29. prosinca 1993. (redovni dodatak GURI-ju br. 7 od 11. siječnja 1994.) propisuje da se vođenje registra trgovačkih društava povjerava trgovačkim, industrijskim, obrtničkim i poljoprivrednim komorama.
- 21 Decreto del Presidente della Repubblica n. 581 – Regolamento di attuazione dell’articolo 8 della legge 29 dicembre 1993, n. 580, in materia di istituzione del registro delle imprese di cui all’articolo 2188 del codice civile (Uredba predsjednika Republike br. 581 o provedbi članka 8. Zakona br. 580 od 29. prosinca 1993. o uspostavi registra trgovačkih društava iz članka 2188. Građanskog zakonika) od 7. prosinca 1995. (GURI br. 28 od 3. veljače 1996.) uređuje neke pojedinosti u vezi s registrom trgovačkih društava.
- 22 Direktiva 95/46 prenesena je u talijansko pravo s decreto legislativo n. 196 – Codice in materia di protezione dei dati personali (Zakonska uredba br. 196 o uspostavi zakonika o zaštiti osobnih podataka) od 30. lipnja 2003. (redovni dodatak GURI-ju br. 174 od 29. srpnja 2003.).

Glavni postupak i prethodna pitanja

- 23 Salvatore Manni jedini je upravitelj društva Italiana Costruzioni Srl kojemu je dodijeljen ugovor za izgradnju turističkog kompleksa.
- 24 Tužbom od 12. prosinca 2007., S. Manni tužio je Trgovačku komoru Leccea tvrdeći da se nekretnine iz tog kompleksa ne prodaju zbog činjenice da u registru trgovačkih društava stoji da je jedini upravitelj i likvidator društva Immobiliare e Finanziaria Salentina Srl (u daljnjem tekstu: Immobiliare Salentina) čiji je stečaj proglašen 1992. i koje je 7. srpnja 2005. izbrisano iz registra trgovačkih društava nakon provedenog postupka likvidacije.
- 25 S. Manni je u toj tužbi naveo da je osobne podatke iz registra trgovačkih društava koji se odnose na njega obrađivalo društvo specijalizirano za prikupljanje i obradu poslovnih informacija i procjenu rizika (*rating*), te da ih unatoč zahtjevu u tom smislu trgovačka komora Leccea nije izbrisala.
- 26 S. Manni stoga je zahtijevao, s jedne strane, da se trgovačkoj komori Leccea naloži da izbriše, anonimizira ili blokira podatke koji ga dovode u vezu sa stečajem društva Immobiliare Salentina i, s druge strane, da se toj trgovačkoj komori naloži da naknadi štetu koju je pretrpio zbog povrede svojeg ugleda.
- 27 Presudom od 1. kolovoza 2011., Tribunale di Lecce (Sud u Lecceu, Italija) prihvatio je taj zahtjev i Trgovačkoj komori Leccea naložio da anonimizira podatke koji S. Mannija dovode u vezu sa stečajem društva Immobiliare Salentina kao i da isplati naknadu štete u visini od 2000 eura, uvećanu za kamate i troškove.

- 28 Tribunale di Lecce (Sud u Lecceu) smatrao je, naime, da „upisi kojima se ime fizičke osobe dovodi u vezu s kritičnom fazom u poslovanju poduzeća (kao što je stečaj) ne mogu biti trajni, osim ako ne postoji poseban javni interes za njihovo čuvanje i objavljivanje”. Kako Građanskim zakonikom nije predviđeno najdulje trajanje upisa, taj je sud smatrao da je „po isteku primjerenog vremenskog razdoblja” od dovršetka stečajnog postupka predmetnog društva i njegova brisanja iz registra trgovačkih društava, nužnost i korisnost, u smislu Zakonodavnog dekreta br. 196, navođenja imena bivšeg jedinog upravitelja tog trgovačkog društva u trenutku njegova stečaja prestala, s obzirom na to da se javni interes za „povijesne podatke” o postojanju društva i poteškoćama s kojima se suočavalo u najvećoj mjeri [može] ostvariti i uz pomoć anonimnih podataka”.
- 29 Corte suprema di cassazione (Kasacijski sud, Italija) kojemu je Trgovačka komora Leccea uložila žalbu u kasacijskom postupku protiv navedene presude odlučio je prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeća prethodna pitanja:
- „1. Treba li načelo čuvanja osobnih podataka u obliku koji omogućava identifikaciju osoba čiji se podaci obrađuju samo tijekom razdoblja potrebnog u svrhe zbog kojih se podaci prikupljaju ili zbog kojih se dalje obrađuju, iz članka 6. stavka 1. točke (e) Direktive 95/46, koja je prenesena Zakonskom uredbom br. 196 od 30. lipnja 2003., prevagnuti i, stoga, protivi li se sustavu objave uspostavljenom registrom poslovnih subjekata, koji je predviđen Direktivom 68/151 i nacionalnim pravom u članku 2188. Građanskog zakonika i članku 8. Zakona br. 580 od 29. prosinca 1993., prema kojemu svaka osoba može, bez vremenskog ograničenja, imati pristup podacima koji se odnose na fizičke osobe koje su tamo upisane?
2. Dopušta li, stoga, članak 3. Direktive 68/151, odstupajući od neograničenog vremenskog trajanja i od neodređenosti adresata podataka koji su objavljeni u registru poslovnih subjekata, da podaci kao takvi ne budu više podložni „objavljivanju”, u tom dvojakom smislu, već da budu dostupni samo ograničeno vrijeme i samo određenim adresatima, na temelju ocjene za svaki slučaj posebno koja je povjerena upravitelju podatka?”

O prethodnim pitanjima

- 30 Svojim pitanjima, koja valja razmotriti zajedno, sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 3. Direktive 68/151 i članak 6. stavak 1. točku (e) Direktive 95/46 tumačiti na način da države članice mogu, štoviše moraju, fizičkim osobama iz članka 2. stavka 1. točaka (d) i (j) Direktive 68/151 omogućiti da od tijela zaduženog za vođenje registra trgovačkih društava, po isteku određenog roka nakon prestanka predmetnog društva i na temelju ocjene za svaki pojedinačni slučaj, zahtijevaju pristup osobnim podacima koji se na njih odnose, a koji su upisani u taj registar.
- 31 Uvodno treba istaknuti da se predmet o kojem je riječ u glavnom postupku i pitanja koja su tako upućena Sudu ne odnose na daljnju obradu spornih podataka koju je u ovom slučaju provelo društvo specijalizirano za djelatnost „*ratinga*” navedeno u točki 25. ove presude, nego o dostupnosti trećima takvih podataka koji su pohranjeni u registru trgovačkih društava.
- 32 S tim u vezi prije svega treba istaknuti da na temelju članka 2. stavka 1. točke (d) Direktive 68/151 države članice poduzimaju mjere potrebne za osiguranje obvezne objave od strane trgovačkih društava barem imenovanja, prekida rada i pojedinosti o osobama koje su kao tijelo sastavljeno u skladu sa zakonom, ili kao članovi nekog takvog tijela ovlaštene zastupati trgovačko društvo u poslovanju s trećima i u pravnim postupcima ili sudjeluju u upravljanju, nadzoru ili kontroli tog društva. Osim toga, u skladu s tim istim člankom 2. stavkom 1. točkom (j) moraju se objaviti i imenovanja likvidatora, pojedinosti o njima kao i, načelno, ovlasti svakog od njih.

- 33 Na temelju članka 3. stavaka 1. do 3. Direktive 68/151, te pojedinosti u svakoj državi članici treba upisati u središnji registar, trgovački registar ili registar trgovačkih društava (u daljnjem tekstu, zajedno: registar), a preslika svih ili svakog dijela tih pojedinosti mora biti dostupna na zahtjev.
- 34 Međutim, treba utvrditi da pojedinosti o osobama iz članka 2. stavka 1. točaka (d) i (j) Direktive 68/151, kao podaci koji se odnose na utvrđenu fizičku osobu ili fizičku osobu koju se može utvrditi, predstavljaju „osobne podatke” u smislu članka 2. točke (a) Direktive 95/46. Naime, iz ustaljene sudske prakse Suda proizlazi da okolnost da se navedene informacije nalaze u kontekstu profesionalne aktivnosti nije takve naravi da bi joj oduzela svojstvo osobnih podataka (vidjeti presudu od 16. srpnja 2015., ClientEarth i PAN Europe/EFSA, C-615/13 P, EU:C:2015:489, t. 30. kao i navedenu sudsku praksu).
- 35 Nadalje, upisivanjem i čuvanjem navedenih podataka u registru i njihovom dostavom, prema potrebi, na zahtjev trećih, tijelo zaduženo za vođenje tog registra provodi „obradu osobnih podataka” za koju je „odgovorno” u smislu definicija iz članka 2. točaka (b) i (d) Direktive 95/46.
- 36 Na obradu osobnih podataka koja se tako primjenjuje kod provedbe članka 2. stavka 1. točaka (d) i (j) i članka 3. Direktive 68/151 primjenjuje se Direktiva 95/46, na temelju njezinih članaka 1. i 3. To je, osim toga, odsad izričito propisano člankom 7.a Direktive 2009/101 kako je izmijenjena Direktivom 2012/17 koja s tim u vezi, međutim, ima samo deklaratornu važnost. Kao što je Europska komisija navela na raspravi, zakonodavac Europske unije smatrao je, naime, korisnim navesti tu okolnost u kontekstu zakonodavnih izmjena uvedenih Direktivom 2012/17, čija je svrha osigurati interoperabilnost registara država članica, s obzirom na to da te izmjene nagovještaju povećanje intenziteta obrade osobnih podataka.
- 37 Kad je riječ o Direktivi 95/46, valja podsjetiti da Direktiva 95/46, kao što to proizlazi iz njezina članka 1. i uvodne izjave 10., jamči visoku razinu zaštite temeljnih prava i sloboda fizičkih osoba, a posebno njihova prava na privatnost u vezi s obradom osobnih podataka (vidjeti presudu od 13. svibnja 2014., Google Spain i Google, C-131/12, EU:C:2014:317, t. 66. kao i navedenu sudsku praksu).
- 38 U skladu s uvodnom izjavom 25. Direktive 95/46, načela zaštite koja su njome predviđena odražavaju se, s jedne strane, u obvezama osoba koje obrađuju podatke, posebno u vezi s kvalitetom podataka, tehničkom sigurnošću, obavješćivanjem nadzornog tijela te okolnostima pod kojima se obrada može provoditi, i, s druge strane, u pravima koja imaju pojedinci čiji su podaci predmet obrade da ih se izvijesti da je obrada u tijeku, da imaju uvid u podatke, da zatraže ispravak i čak da se usprotive obradi pod nekim okolnostima.
- 39 Sud je već presudio da se odredbe Direktive 95/46, koje uređuju obradu osobnih podataka koja može povrijediti temeljne slobode i osobito pravo na privatnost, nužno moraju tumačiti u svjetlu temeljnih prava koja su zajamčena Poveljom Europske unije o temeljnim pravima (u daljnjem tekstu: Povelja) (vidjeti presudu od 6. listopada 2015., Schrems, C-362/14, EU:C:2015:650, t. 38. i navedenu sudsku praksu).
- 40 Tako članak 7. Povelje jamči pravo poštovanja privatnog života, dok članak 8. Povelje izričito navodi pravo na zaštitu osobnih podataka. Članak 8. stavci 2. i 3. preciziraju da se takvi podaci moraju obrađivati pošteno, u utvrđene svrhe i na temelju pristanka osobe o kojoj je riječ, ili na nekoj drugoj legitimnoj osnovi utvrđenoj zakonom, da svatko ima pravo na pristup prikupljenim podacima koji se na njega ili nju odnose i pravo na njihovo ispravljanje te da poštovanje tih pravila podliježe nadzoru neovisnog tijela. Te zahtjeve provode posebno članci 6., 7., 12., 14. i 28. Direktive 95/46.
- 41 Kad je riječ o, osobito, općim pravilima o zakonitosti propisanim Direktivom 95/46, valja podsjetiti da, pod uvjetom ograničenja dopuštenih na temelju njezina članka 13., svaka obrada osobnih podataka mora, s jedne strane, biti usklađena s načelima o kvaliteti podataka navedenima u članku 6. te direktive

i, s druge strane, odgovarati jednom od načela zakonitosti obrade podataka navedenih u članku 7. navedene direktive (vidjeti, među ostalim, presudu od 13. svibnja 2014., Google Spain i Google, C-131/12, EU:C:2014:317, t. 71. kao i navedenu sudsku praksu).

- 42 S tim u vezi, kao što je to istaknuo nezavisni odvjetnik u točki 52. svojeg mišljenja, treba utvrditi da je obrada osobnih podataka koju provodi tijelo zaduženo za vođenje registra prilikom provedbe članka 2. stavka 1. točaka (d) i (j) i članka 3. Direktive 68/151 u skladu s nekoliko razloga za zakonitost propisanih člankom 7. Direktive 95/46, to jest onih navedenih u njezinoj točki (c) o sukladnosti sa zakonskom obvezom, njezinoj točki (e) o izvršavanju javne ovlasti ili izvršavanju zadatka koji se provodi zbog javnog interesa i njezinoj točki (f) o svrsi zakonitog interesa koji ima nadzornik ili treća stranka ili stranke kojima se podaci otkrivaju.
- 43 Kad je riječ o, među ostalim, razlogu za zakonitost propisanom tim člankom 7. točkom (e) Direktive 95/46, valja podsjetiti da je Sud već imao priliku presuditi da djelatnost javnog tijela koja se sastoji od pohranjivanja, u bazi podataka, podataka koje su društva dužna dostaviti na temelju zakonskih obveza i omogućavanja zainteresiranim osobama da u njih izvrše uvid te izrađivanja tim osobama njihovih preslika, potpada pod izvršavanje javnih ovlasti (vidjeti presudu od 12. srpnja 2012., Compass-Datenbank, C-138/11, EU:C:2012:449, t. 40. i 41.). Nadalje, takva djelatnost predstavlja i zadatak koji se provodi zbog javnog interesa, u smislu te iste odredbe.
- 44 U ovom slučaju, stranke glavnog postupka razilaze se u pogledu pitanja treba li tijelo zaduženo za vođenje tog registra po isteku nekog roka nakon prestanka djelatnosti nekog društva i na zahtjev predmetne osobe, izbrisati ili anonimizirati te osobne podatke ili ograničiti njihovu dostupnost javnosti. U tom kontekstu, sud koji je uputio zahtjev, među ostalim, pita proizlazi li takva obveza iz članka 6. stavka 1. točke (e) Direktive 95/46.
- 45 U skladu s člankom 6. stavkom 1. točkom (e) Direktive 95/46 države članice osiguravaju da su osobni podaci čuvani u obliku koji omogućava identifikaciju osoba čiji se podaci obrađuju samo tijekom razdoblja potrebnog u svrhe zbog kojih se podaci prikupljaju ili zbog kojih se dalje obrađuju. Kada se ti podaci čuvaju dulje od prethodno navedenog razdoblja u povijesne, statističke ili znanstvene svrhe države članice osiguravaju odgovarajuću zaštitu. Na temelju stavka 2. tog istog članka, nadzornik mora osigurati postupanje u skladu s tim načelima.
- 46 U slučaju nepoštovanja uvjeta propisanog člankom 6. stavkom 1. točkom (e) Direktive 95/46, države članice osiguravaju da svaka osoba čiji se podaci obrađuju, na temelju njezina članka 12. točke (b), ima pravo dobiti od nadzornika, prema potrebi, ispravak, brisanje ili blokiranje predmetnih podataka (vidjeti, u tom smislu, presudu od 13. svibnja 2014., Google Spain i Google, C-131/12, EU:C:2014:317, t. 70.).
- 47 Nadalje, u skladu s člankom 14. prvim podstavkom točkom (a) Direktive 95/46, države članice odobravaju osobi čiji se podaci obrađuju pravo, osobito u slučajevima iz njezina članka 7. točaka (e) i (f), da prigovori u bilo kojem trenutku zbog jakih i zakonitih razloga u vezi njezine određene situacije na obradu podataka koji se odnose na nju, osim kada je drugačije propisano nacionalnim zakonodavstvom. Ravnoteža u okviru navedenog članka 14. prvog podstavka točke (a) na taj način omogućava specifičnije uzimanje u obzir svih okolnosti konkretne situacije osobe čiji se podaci obrađuju. Ako je prigovor osnovan, obrada koju je započeo nadzornik ne smije više obuhvaćati te podatke (vidjeti presudu od 13. svibnja 2014., Google Spain i Google, C-131/12, EU:C:2014:317, t. 76.).
- 48 Kako bi se utvrdilo jesu li države članice na temelju članka 6. stavka 1. točke (e) i članka 12. točke (b) ili članka 14. prvog podstavka točke (a) Direktive 95/46 dužne u korist fizičkih osoba iz članka 2. stavka 1. točaka (d) i (j) Direktive 68/151 propisati pravo da od tijela zaduženog za vođenje registra nakon određenog vremena zahtijevaju brisanje ili blokiranje osobnih podataka upisanih u taj registar ili ograničavanje pristupa njima, najprije treba razmotriti koja je svrha tog upisa.

- 49 S tim u vezi, iz uvodnih izjava i naziva Direktive 68/151 proizlazi da je svrha objavljivanja koje je njome propisano zaštititi, osobito, interese trećih u odnosu na dionička i društva s ograničenom odgovornošću, jer kao jamstvo trećima služi samo njihova imovina. U tu bi svrhu osnovni dokumenti trgovačkog društva trebali biti objavljeni kako bi treće strane mogle provjeriti njihove sadržaje i druge informacije koje se odnose na trgovačko društvo, posebno pojedinosti o osobama koje su ovlaštene obvezati trgovačko društvo.
- 50 Sud je, nadalje, već utvrdio da je cilj Direktive 68/151 zajamčiti pravnu sigurnost u odnosima između društava i trećih s obzirom na jačanje trgovine između država članica nakon stvaranja unutarnjeg tržišta te da, je, s obzirom na to, bitno da svatko tko želi uspostaviti i održavati poslovne odnose s društvima sa sjedištem u drugim državama članicama može na jednostavan način saznati osnovne podatke o strukturi trgovačkih društava i ovlastima osoba koje su ih ovlaštene zastupati, što nalaže da svi relevantni podaci budu izričito navedeni u registru (vidjeti, u tom smislu, presudu od 12. studenoga 1974., Haaga, 32/74, EU:C:1974:116, t. 6.).
- 51 Osim toga, iz sudske prakse Suda proizlazi da je svrha objavljivanja predviđenog člankom 3. Direktive 68/151 omogućiti pristup informacijama svim zainteresiranim trećim osobama a da pritom ne moraju dokazati pravo ili interes koji zahtijevaju zaštitu. Sud je s tim u vezi istaknuo da se u samom tekstu članka 54. stavka 3. točke (g), Ugovora o EEZ-u, na kojem se temeljila ta direktiva, navodi cilj zaštite interesa trećih općenito a da se pritom ne pravi razlika ili isključuju neke kategorije tih osoba, tako da se pojam trećih iz te odredbe ne može reducirati na, među ostalim, samo vjerovnike predmetnog društva (vidjeti presudu od 4. prosinca 1997., Daihatsu Deutschland, C-97/96, EU:C:1997:581, t. 19., 20. i 22., kao i rješenje od 23. rujna 2004., Springer, C-435/02 i C-103/03, EU:C:2004:552, t. 29. i 33.).
- 52 Zatim, kad je riječ o pitanju je li, kako bi se ostvarila svrha iz članka 3. Direktive 68/151, u načelu nužno da osobni podaci fizičkih osoba navedenih u članku 2. stavku 1. točkama (d) i (j) te direktive ostanu upisani u registru i/ili da im bilo koja treća osoba može pristupiti na zahtjev čak i nakon prestanka djelatnosti i prestanka predmetnog društva, treba utvrditi da se u navedenoj direktivi s tim u vezi ništa ne navodi.
- 53 Međutim, kao što je istaknuo i nezavisni odvjetnik u točkama 73. i 74. svojeg mišljenja, nesporno je da, čak i nakon prestanka nekog društva, mogu nastaviti postojati prava i pravni odnosi u vezi s tim društvom. Stoga se u slučaju spora podaci iz članka 2. stavka 2. točaka (d) i (j) Direktive 68/151 mogu pokazati neophodnim za, među ostalim, provjeru zakonitosti akta izvršenog u ime tog društva u razdoblju njegova poslovanja ili kako bi treće osobe mogle pokrenuti postupak protiv njegovih članova tijela ili likvidatora.
- 54 Osim toga, ovisno o, među ostalim, rokovima zastare koji vrijede u različitim državama članicama, čak i mnogo godina nakon što je društvo prestalo postojati mogu se pojaviti pitanja koja zahtijevaju upotrebu takvih podataka.
- 55 Međutim, s obzirom na brojne moguće scenarije koji mogu uključivati subjekte u nekoliko država članica i veliku raznolikost rokova zastare propisanih različitim nacionalnim pravima u različitim pravnim područjima, što je Komisija istaknula, čini se da je u ovom trenutku nemoguće utvrditi jedinstveni rok, koji počinje teći od prestanka društva, po čijem isteku upis navedenih podataka u registru i njihovo objavljivanje više nije potrebno.
- 56 U tim okolnostima, države članice ne mogu na temelju članka 6. stavka 1. točke (e) i članka 12. točke (b) Direktive 95/46 fizičkim osobama iz članka 2. stavka 1. točaka (d) i (j) Direktive 68/151 zajamčiti pravo da, načelno, po isteku određenog roka koji počinje teći nakon prestanka predmetnog društva, ishode brisanje osobnih podataka koji se na njih odnose koji su upisani u registar na temelju potonje odredbe, ili njihovo blokiranje za javnost.

- 57 Takvo tumačenje članka 6. stavka 1. točke (e) i članka 12. točke (b) Direktive 95/46 ne dovodi, osim toga, ni do nesrazmjernog zadiranja u temeljna prava predmetnih osoba, a osobito u njihovo pravo na poštovanje privatnog života kao i njihovo pravo na zaštitu osobnih podataka, koja su zajamčena člancima 7. i 8. Povelje.
- 58 Naime, s jedne strane, članak 2. stavak 1. točke (d) i (j) i članak 3. Direktive 68/151 propisuju objavljivanje isključivo ograničenog broja osobnih podataka, to jest, podatke o identitetu i dužnostima osoba koje su ovlaštene zastupati predmetno društvo u poslovanju s trećima i u pravnim postupcima ili sudjeluju u upravljanju, nadzoru ili kontroli tog društva ili su imenovane za njegova likvidatora.
- 59 S druge strane, kao što je istaknuto u točki 49. ove presude, Direktivom 68/151 predviđeno je objavljivanje podataka iz njezina članka 2. stavka 1. točaka (d) i (j) zbog, među ostalim, činjenice da za dionička društva i društva s ograničenom odgovornošću kao jamstvo trećima služi samo njihova imovina, što za potonje predstavlja veći gospodarski rizik. S obzirom na taj rizik, čini se opravdanim da fizičke osobe koje odluče sudjelovati u gospodarskoj razmjeni putem takvog društva moraju objaviti podatke o svojem identitetu i svojim dužnostima u njemu, tim više što su svjesne te obveze u trenutku u kojem se odluče baviti takvom djelatnošću.
- 60 Konačno, kad je riječ o članku 14. prvom stavku točki (a) Direktive 95/46, iako iz prethodno navedenog proizlazi da prilikom odvagivanja koje treba izvršiti u okviru te odredbe, načelno, treba dati prednost potrebi zaštite interesa trećih u odnosu na dionička i društva s ograničenom odgovornošću i jamčenju pravne sigurnosti, poštenosti poslovanja i pravilnom funkcioniranju unutarnjeg tržišta, ipak se ne može isključiti mogućnost postojanja određenih situacija u kojima jaki i zakoniti razlozi u vezi s konkretnim slučajem predmetne osobe iznimno opravdavaju ograničavanje pristupa osobnim podacima koji se na nju odnose, upisanih u registar, po isteku dovoljno dugog roka od prestanka predmetnog društva, trećim osobama koje imaju konkretan interes za uvid u njih.
- 61 S tim u vezi, ipak treba istaknuti da s obzirom na činjenicu da je primjena članka 14. prvog stavka točke (a) Direktive 95/46 uvjetovana time da nacionalnim zakonodavstvom nije drugačije propisano, konačnu odluku o pitanju mogu li fizičke osobe iz članka 2. stavka 1. točaka (d) i (j) Direktive 68/151 od tijela zaduženog za vođenje registra zahtijevati takvo ograničavanje pristupa osobnim podacima koji se na njih odnose, na temelju ocjene za svaki pojedinačni slučaj, trebaju donijeti nacionalni zakonodavci.
- 62 Na sudu koji je uputio zahtjev je da provjeri stanje svojeg nacionalnog zakonodavstva u tom pogledu.
- 63 Pod pretpostavkom da se takvom provjerom utvrdi da su nacionalnim zakonodavstvom dopušteni takvi zahtjevi, sud koji je uputio zahtjev trebat će ocijeniti, s obzirom na sve relevantne okolnosti i uzimajući u obzir rok koji je protekao od prestanka predmetnog društva, postoje li eventualni jaki i zakoniti razlozi koji, ovisno o slučaju, iznimno mogu opravdati ograničenje pristupa trećih podacima o S. Manniju u registru trgovačkih društava, iz kojih proizlazi da je potonji bio jedini upravitelj i likvidator društva Immobiliare Salentina. S tim u vezi treba istaknuti da jedina okolnost da se, navodno, nekretnine iz turističkog kompleksa koje je izgradilo društvo Italiana Costruzioni, čiji je jedini upravitelj trenutno S. Manni, ne prodaju zbog činjenice da potencijalni kupci tih nekretnina imaju pristup tim podacima u registru trgovačkih društava, ne može biti dostatna da bi predstavljala takav razlog, s obzirom na, među ostalim, legitiman interes potonjih da raspoložu takvim podacima.
- 64 S obzirom na sva prethodna razmatranja, na postavljena pitanja treba odgovoriti tako da članak 6. stavak 1. točku (e), članak 12. točku (b) i članak 14. prvi stavak točku (a) Direktive 95/46, u vezi s člankom 3. Direktive 68/151, treba tumačiti na način da, s obzirom na trenutno stanje prava Unije, države članice trebaju utvrditi mogu li fizičke osobe iz članka 2. stavka 1. točaka (d) i (j) potonje direktive od tijela zaduženog za vođenje registra zahtijevati da, na temelju ocjene za svaki pojedinačni slučaj, provjeri je li iznimno opravdano, zbog jakih i zakonitih razloga u vezi s njihovom određenom

situacijom, po isteku dovoljno dugog roka od prestanka predmetnog društva trećim osobama koje imaju konkretan interes za uvid u te podatke ograničiti pristup osobnim podacima koji se na njih odnose, upisanim u taj registar.

Troškovi

- ⁶⁵ Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenoga, Sud (drugo vijeće) odlučuje:

Članak 6. stavak 1. točku (e), članak 12. točku (b) i članak 14. prvi stavak točku (a) Direktive 95/46/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 24. listopada 1995. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom protoku takvih podataka, u vezi s člankom 3. Prve direktive Vijeća 68/151/EEZ od 9. ožujka 1968. o usklađivanju zaštitnih mjera koje su radi zaštite interesa njihovih članova i drugih predviđene u državama članicama za društva u smislu članka 58. stavka 2. Ugovora, a s ciljem izjednačavanja takvih zaštitnih mjera u čitavoj Zajednici, kako je izmijenjena Direktivom 2003/58/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 15. srpnja 2003. treba tumačiti na način da, s obzirom na trenutno stanje prava Unije, države članice trebaju utvrditi mogu li fizičke osobe iz članka 2. stavka 1. točaka (d) i (j) potonje direktive od tijela zaduženog za vođenje središnjeg registra, trgovačkog registra ili registra trgovačkih društava zahtijevati da, na temelju ocjene za svaki pojedinačni slučaj, provjeri je li iznimno opravdano, zbog jakih i zakonitih razloga u vezi s njihovom određenom situacijom, po isteku dovoljno dugog roka od prestanka predmetnog društva trećim osobama koje imaju konkretan interes za uvid u te podatke ograničiti pristup osobnim podacima koji se na njih odnose, upisanim u taj registar.

Potpisi